

SCIENCE AND PRACTICE OF TODAY

Abstracts of IX International Scientific and Practical Conference

Ankara, Turkey
November 16-19, 2020

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

UDC 01.1

The IX th International scientific and practical conference «Science and practice of today» November 16-19, 2020 London, Ankara, Turkey. 695 p.

ISBN - 978-1-63649-920-8

DOI - 10.46299/ISG.2020.II.IX

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor
<u>Liubchych Anna</u>	Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development National Academy of Law Sciences of Ukraine, Kharkiv, Ukraine, Scientific secretary of Institute Department of Accounting and Auditing Kharkiv
<u>Liudmyla Polyvana</u>	National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
<u>Mushenyk Iryna</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines , Informatics and Modeling. <i>Podolsk State Agrarian Technical University</i>
<u>Oleksandra Kovalevska</u>	Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs Dnipro, Ukraine
<u>Prudka Liudmyla</u>	Odessa State University of Internal Affairs, Associate Professor of Criminology and Psychology Department.
<u>Slabkyi Hennadii</u>	Doctor of Medical Sciences, Head of the Department of Health Sciences, Uzhhorod National University.
<u>Marchenko Dmytro</u>	Ph.D. in Machine Friction and Wear (Tribology), Associate Professor of Department of Tractors and Agricultural Machines, Maintenance and Servicing, Lecturer, Deputy dean on academic affairs of Engineering and Energy Faculty of Mykolayiv National Agrarian University (MNAU), Mykolayiv, Ukraine
<u>Harchenko Roman</u>	Candidate of Technical Sciences, specialty 05.22.20 - operation and repair of vehicles.

65.	Новосад Р.В. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЛІСОКОРИСТУВАННЯ В УКРАЇНІ	286
66.	Памірський М.А. ПРОБЛЕМА ВПЛИВУ ЗАКОНОДАВСТВА УРСР НА СУЧАСНУ ЮРИСПРУДЕНЦІЮ	289
67.	Романова А.С. ФІЛОСОФІЯ ПРАВОВОЇ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА	293
68.	Сидоренко А.С. ОКРЕМІ АСПЕКТИ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ	297
69.	Сіда С.С. АКТУАЛЬНЕ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ РОЗБУДОВИ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ	299
70.	Спасун О.П. ПОНЯТТЯ ЗБИТКІВ У СФЕРІ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	302
71.	Устинова І.П., Ткаченко Є.М. РОЗВИТОК КОНЦЕПЦІЇ ТА СТРАТЕГІЇ ГЕНДЕРНО-ОРІЄНТОВАНОГО БЮДЖЕТУВАННЯ В УКРАЇНІ	305
72.	Хатнюк Н.С., Дуброва Ю.В. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАСТОСУВАННЯ КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ	308
73.	Хатнюк Н.С., Бехтер В.М. ОКРЕМІ ПИТАННЯ ЗАСТОСУВАННЯ ЗАВДАТКУ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЛЕЖНОГО ВИКОНАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ДОГОВОРІВ	313
74.	Хатнюк Н.С., Пентіло Д.В. ЗАВДАТОК ЯК СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАЛЕЖНОГО ВИКОНАННЯ ГОСПОДАРСЬКИХ ДОГОВОРІВ	317
75.	Шевченко О.О., Кулак Н.В., Шевченко Т.О. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ФАРМАЦЕВТИЧНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ	321

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ЗАСТОСУВАННЯ КОМЕРЦІЙНОЇ ТАЄМНИЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Хатнюк Наталія Сергіївна

д.ю.н., професор кафедри
публічного та приватного права
Факультету права та міжнародних відносин
Київського університету імені Бориса Грінченка,

Дуброва Юлія Володимирівна

студентка III курсу
Факультету права та міжнародних відносин
Київського університету імені Бориса Грінченка

На сьогоднішній день питання застосування та захисту комерційної таємниці на підприємстві є досить актуальним, оскільки інститут комерційної таємниці в Україні перебуває на стадії формування та удосконалення.

Досить часто керівники суб'єктів господарювання стикаються з проблемою неправового використання та розголошення такої інформації найманими працівниками, що в подальшому призводить до збитків та використання такої інформації конкурентами. Отже, яким чином убезпечити своє підприємство від розголошення комерційної таємниці, стає актуальним та необхідним для керівників підприємств.

Поняття захисту інформації та конкретні види заходів щодо захисту інформації були введені тільки в січні 2011 року Законом України «Про інформацію» в новій редакції, в якому зазначено, що захист інформації – це сукупність правових, адміністративних, організаційних, технічних та інших заходів, що забезпечують збереження, цілісність інформації та належний порядок доступу до неї [1].

Поняття «комерційної таємниці» визначено на законодавчому рівні в ст. 36 Господарського кодексу України, що відомості, пов'язані з виробництвом, технологією, управлінням, фінансовою та іншою діяльністю суб'єкта господарювання, що не є державною таємницею, розголошення яких може завдати шкоди інтересам суб'єкта господарювання, можуть бути визнані його комерційною таємницею. Склад і обсяг відомостей, що становлять комерційну таємницю, спосіб їх захисту визначаються суб'єктом господарювання відповідно до закону. Розголошенням комерційної таємниці є ознайомлення іншої особи без згоди уповноваженої на те особи з відомостями, що відповідно до закону, становлять комерційну таємницю,

особою, якій ці відомості були довірені у встановленому порядку або стали відомі у зв'язку з виконанням службових обов'язків, якщо це завдало чи могло завдати шкоди суб'єкту господарювання [2]. Строк правової охорони комерційної таємниці обмежується в часі. Отже, склад та обсяг відомостей, що становлять комерційну таємницю, процедура їх захисту визначаються самостійно її власником або керівником підприємства з дотриманням чинного законодавства. Підприємство має право розпоряджатися такою інформацією на власний розсуд і здійснювати щодо неї будь-які законні дії, не порушуючи при цьому права третіх осіб.

Поняття комерційної таємниці визначено також ст. 505 Цивільного кодексу України. Також ст. 420 Цивільного кодексу України визначає комерційну таємницю, як об'єкт інтелектуальної власності [3].

Якщо розголошення комерційної таємниці було без згоди її власника особами, яким вона стала відома у зв'язку з виконанням своїх службових обов'язків, містило умисел і мало на меті отримання вигоди та завдало збитків суб'єкту господарювання передбачає кримінальну відповідальність відповідно до Кримінального кодексу України [4].

Серед інших заходів, зазначених в Законі, можуть бути заходи з охорони підприємства, організації пропускнуго режиму, прийому і розстановки кадрів, внутрішнього розпорядку дня, допуску до окремих приміщень, введення таємного діловодства, встановлення порядку користування копіювально-розмножувальною технікою, інженерно - технічні, криптографічні та інші законні заходи, метою яких є запобігання незаконному заволодінню і використанню КТ і конфіденційної інформації. Ефективний захист КТ в підприємстві може бути забезпечений лише комплексом правових, адміністративних, організаційних, технічних та інших заходів, що забезпечують збереження, цілісність інформації та належний порядок доступу до неї [5].

Постанова Кабінету Міністрів України від 9 серпня 1993 №611 визначає вичерпний перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці, зокрема це установчі документи, документи, що дозволяють займатися підприємницькою діяльністю, документи про сплату податків, відомості про склад працюючих та їхню заробітну плату тощо [6].

Відповідно до ст. 4 Закону України «Про захист від недобросовісної конкуренції», неправомірним є використання імені, комерційного найменування, торговельної марки, рекламних матеріалів, оформлення упаковки, інших позначень без дозволу власника суб'єкта господарювання, який раніше почав використовувати їх або схожі на них позначення у господарській діяльності, що призвело чи може призвести до змішування з діяльністю цього суб'єкта [7].

Організація захисту комерційної таємниці як невід'ємної умови діяльності суб'єкта господарювання на ринку потребує певних знань про форми і методи захисту комерційних таємниць, вжиття практичних заходів із забезпечення економічної безпеки підприємств. Специфічність інституту комерційної таємниці полягає в тому, що вона не підлягає офіційній

реєстрації. Опис, який становить її сутність, має конфіденційний характер і передається іншим суб'єктам підприємницької діяльності під поважні застереження, які, як правило, обумовлюються в ліцензійних договорах про порядок і умови передачі цієї інформації. Право підприємців на захист своїх законних інтересів та своєї власності, в тому числі комерційної таємниці, є конституційним правом кожного громадянина України.

Кодекс законів про працю України визначає відповідальність працівників, лише за розголошення державної таємниці (п. 2 ст. 40) [8]. Комерційна таємниця не підлягає державному управлінню, а отже керівники підприємств повинні самі вживати всіх необхідних заходів задля уникнення її розповсюдження третім особам. Таким чином, більшість керівників вирішують питання захисту комерційної таємниці шляхом прийняття локальних нормативно – правових актів, які б передбачали порядок визначення інформації, як комерційної, порядок її використання, зберігання, а також відповідальність працівників за її незаконне розповсюдження, а саме затверджують наказом Положення про комерційну таємницю. Для безпосереднього визначення переліку відомостей, що становлять комерційну таємницю, на підприємстві створюється спеціальна комісія, яка займається групуванням і уточненням інформації для цього переліку.

При розробленні положення про комерційну таємницю керівник повинен:

- 1) керуватись Постановою Кабінету Міністрів України «Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці» від 9 серпня 1993 р. № 611;
- 2) залежно від специфіки роботи підприємства визначити перелік інформації, яка буде комерційною;
- 3) перелік працівників, яким буде надано доступ до комерційної таємниці;
- 4) передбачити одним з пунктів те, що після звільнення працівники не мають права розголошувати комерційну таємницю підприємства;
- 5) відповідальність за розголошення в будь – який спосіб комерційної таємниці.

В цьому положенні необхідно відобразити інформацію, яка містить комерційну таємницю таким чином, щоб у осіб, які будуть в подальшому його підписувати мали чітке уявлення, щодо того, яку саме інформацію їм заборонено розповсюджувати.

Підприємство на правах власності на інформацію, яка є комерційною таємницею, має право призначати особу (осіб), яка буде володіти, користуватися і розпоряджатися такою інформацією, визначати правила обробки інформації та доступу до неї, а також встановлювати інші умови щодо комерційної таємниці.

Обов'язковим є також те, що після затвердження такого нормативно – правового акта роботодавцю необхідно під підпис ознайомити з ним всіх працівників підприємства, які мають доступ до комерційної таємниці, щоб в подальшому їх можна було притягнути до відповідальності.

Під розголошення комерційної таємниці розуміється порушення законодавства про працю лише в разі, якщо питання нерозголошення

комерційної таємниці будуть закріплені в посадових інструкціях, функціональних обов'язках, трудових договорах, контрактах, правилах внутрішнього трудового розпорядку, колективному договорі, положенні про підприємство та у відповідних внутрішніх документах.

Нажаль, в Україні досі немає закону, який би чітко врегулював порядок визначення, використання, застосування та відповідальність стосовно комерційної таємниці. Були спроби у Верховній Раді України прийняти закон, який би врегулював ці питання, зокрема проект Закону №5180 від 20 лютого 2004 року поданий народним депутатом Довгим Т.О., але даний проект закону був повернутий на доопрацювання [9].

Наразі у проекті Трудового кодексу України №1658 від 27 грудня 2014 року планується внести до основних обов'язків працівників нерозголошення комерційної таємниці. Також, пропонується нова підстава розірвання трудового договору з ініціативи працедавця – розголошення комерційної інформації, що стала відома працівникові, який підписав зобов'язання про її нерозголошення, у зв'язку з виконанням трудових обов'язків, або якщо укладено трудовий договір з умовою про нерозголошення цієї інформації [10].

Отже, можна дійти висновку, що оскільки на державному рівні досі остаточно не врегульоване питання визначення, використання, застосування та відповідальність стосовно комерційної таємниці, підприємці зобов'язані самі врегулювати ці питання на своїх підприємствах, шляхом створення нормативно – правової бази, яка б забезпечувала збереження комерційної таємниці в межах підприємства.

На сьогоднішній день законодавство потребує прийняття нових нормативно – правових актів, які б ефективно сприяли захисту комерційної таємниці на підприємствах і не створювали б тих незручностей з якими стикаються на сьогодні керівники підприємств.

Сучасний світ розвивається динамічно, тому кожного дня виникають нові загрози, щодо доступу до комерційної таємниці, тому, на нашу думку, держава повинна максимально сприяти тому, щоб протидіяти цим загрозам вдосконалюючи національне законодавство.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Про інформацію: Закон України // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 48 (зі змінами і доповненнями). [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua
2. Господарський Кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 48–52. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua
3. Цивільний кодекс України // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40–44. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.rada.gov.ua

4. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
5. Ганич І. М. , С. В. Васильчак Захист комерційної таємниці в Україні / Науковий вісник /. – Львівський національний університет внутрішніх спр, 2011. – С. 321–328.
6. Про перелік відомостей, що не становлять комерційної таємниці: Постанова Кабінету Міністрів України від 9 серпня 1993 р. № 611.
7. Про захист від недобросовісної конкуренції: Закон України від 7.06.1996 р. № 236/96-ВР. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua>
8. Кодекс законів про працю України : закон України від 10.12.1971 № 322-VIII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08>
9. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?id=&pf3516=5180&skl=5
10. [Електронний ресурс]. – Режим доступу https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53221